

NIEUWSBRIEF

Nummer 10 - januari 2014

Contactadressen

Douwe Zondervan (voorzitter)
Iewâl 28
8551 PT Woudsend
tel. (0514) 59 16 79
e-mail: douwezondervan@ziggo.nl

Siemon de Vries (secretaris)
A.H. Trompstrjitte 18
8551 NV Woudsend
tel. (0514) 59 19 51
e-mail: hkwoodsand@gmail.com

Peter Kranendonk (penningmeester)
Midstrjitte 71
8551 PJ Woudsend
tel. (0514) 59 25 24
e-mail: phkranendonk@zonnet.nl

Bankrekeningnummer:
NL50 RABO 0132 0365 25 t.n.v.
Stichting Historische Kring Woudsend

 Dorpsarchieven.nl
voor het archief van Woudsend

Ons werk wordt mede mogelijk
gemaakt door een bijdrage van

Stichting Woudsend
Anno 1816

Van de voorzitter

Als u deze nieuwsbrief leest is het jaar 2013 al weer historie. Het was een goed jaar voor de Historische Kring. Steeds meer mensen tonen interesse voor de geschiedenis van ons dorp en omstreken. Dit bleek ook uit de grote opkomst bij de open donateursavond op 20 november 2013, waarbij enkele oude films over ons dorp werden vertoond. Het terugzien van dorpsgenoten ver terug in de tijd is altijd weer een groot succes. Ook de vertoning van oude schoolfoto's op de Weinachtsmarkt viel in de smaak bij het publiek dat onze stand bezocht. Hier werd voor het eerst onze nieuwste grote aanwinst getoond, het prachtige schilderij van Egnatius Ydema (waarover verderop meer).

We kregen ook het droeve bericht dat Jan J. de Vries op 23 november 2013 was overleden. Zijn prachtige historische verhalen over vele dorpsgenoten zijn van grote betekenis voor de geschiedschrijving van ons dorp en omstreken. Bovendien heeft hij aan de Historische Kring Woudsend zijn archief nagelaten. Voor de historie van Woudsend blijft zijn naam dan ook voortleven, niet alleen bij onze generatie maar ook daarna.

Douwe Zondervan

Grote belangstelling voor de filmavond

Op vrijdag 1 november was de grote zaal tot op de laatste plaats bezet met ruim 140 bezoekers. Na een korte presentatie van Douwe Zondervan over de activiteiten van de kring, werden voor de pauze de zwart-wit opnames uit 1937 van dokter Groot vertoond. Na de pauze kwamen delen uit films van de Woudsenders Wiebe de Jong, Reitse Huberts en Jappie Visser aan bod: mooie opnamen van Woudsend en bekende Woudsenders. De films zonder geluid werden vanuit de zaal spontaan van commentaar voorzien. Het was weer een ouderwets filmavondje. Iedereen genoot er zichtbaar van. Volgend jaar wordt een DVD uitgebracht met deze en andere filmopnames van de periode na 1970.

Publicaties

In de dorpskrant "De Driuwpoelle" werden het afgelopen half jaar de volgende artikelen gepubliceerd:

- September 2013: Verhaal Ypecolsgakamer te boek.
- Oktober 2013: Herinneringen aan Woudsend.
- November 2013: Sinterklaasfeest een halve eeuw geleden.
- December 2013: In Memoriam Jan J. de Vries en Buiig weer (over het Woudsender schilderij van Egnatius Ydema).
- Januari 2014: Een ansichtkaart uit Ypecolsga.

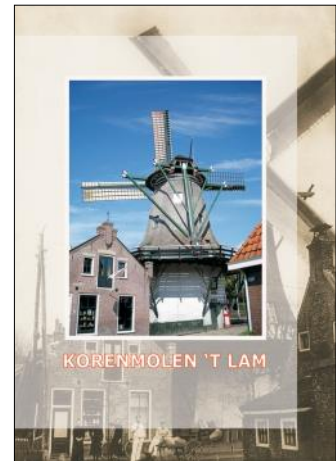
Van het verhaal over de brug is een brochure gemaakt (8 pagina's). Belangstellenden kunnen dit afhalen op het secretariaat voor € 2,00 of toegestuurd krijgen voor € 3,30 inclusief verzendkosten.

Nieuwe brochure: Korenmolen 't Lam

Vorige maand hebben we een nieuwe brochure uitgegeven, een boekje over korenmolen 't Lam, gemaakt door oud-Woudsender Jouke Hoekstra. Aanleiding tot het uitgeven van de brochure was het molenproject voor leerlingen van groep 7 van de basisscholen.

In de brochure wordt uitgebreide informatie verstrekt over de werking van de molen en over de historie van de molens in het algemeen en in het bijzondere van korenmolen 't Lam. Het boekje is voor € 2,50 verkrijgbaar bij de Historische Kring Woudsend (de eventuele verzendkosten zijn € 1,95).

Voor toezending van de brochure kunt u contact opnemen met het secretariaat, e-mail: hkwoudsend@gmail.com. U kunt de brochures ook ophalen bij het secretariaat: A.H. Trompstrjitte 18.

Nieuwe aanwinst: Schilderij van Egnatius Ydema

Via een tip van één van onze vrijwilligers en met sponsoring van de Stichting Woudsend anno 1816 heeft de Historische Kring een schilderij van de bekende Friese schilder Egnatius Ydema weten te bemachtigen. Daarmee treedt onze kring in de voetsporen van het Fries Scheepvaart Museum in Sneek en het Fries Landbouwmuseum te Eernewoude, die ook enige werken van deze Friese schilder bezitten. Het schilderij met als titel "Buiig weer" geeft een beeld van Woudsend vanaf de zuidelijke kant van de Ee in het begin van de 20e eeuw. Het kunstwerk past uitstekend in de tot nu toe verzamelde collectie waarmee de kring de boeiende geschiedenis van ons dorp e.o. wil vastleggen en toegankelijk maken.

"Buiig weer"
Egnatius Ydema

Egnatius Ydema (1876 -1937) komt oorspronkelijk uit Oudega (Súdwest-Fryslân). Hij was aanvankelijk huisschilder en slaagde erin om later als kunstschilder aan de kost te komen. Op z'n negentiende verhuisde hij met z'n ouders naar Den Haag. Geld voor een dagopleiding was er niet maar hij volgde wel tekenlessen in de avonduren. Hij woonde tot 1925 in Den Haag en daarna voornamelijk in Stompwijk. Ydema schilderde en aquarelleerde voornamelijk waterlandschappen. Hij heeft een groot oeuvre achtergelaten van in het bijzonder de Friese meren, watervlakten, brede vaarten met zeilende boten en boerderijen. Ydema schilderde in de stijl van de Haagse School, maar gaf daar wel een eigen gezicht aan. Hij raakte bevriend met schilders als Ids Wiersma en Johan Elsinga.

Op dit schilderij een kijkje op de lewâl vanaf het water van de kant van het Slotermeer. De eerste molen is een poldermolen die omstreeks 1925 is vervangen door een elektrisch gemaal. De molen is waarschijnlijk gebouwd tussen 1887 en 1897. Daarvoor moet er een spinnepomolen gestaan hebben. De tweede molen is de houtzaagmolen De Jager, hoewel op het schilderij de onderbouw van de molen nauwelijks te herkennen is. De boerderij op de hoek van Ald Wyk en lewâl maakt het tafereel compleet als een duidelijk herkenbaar gezicht op Woudsend. De Historische Kring Woudsend kon dit schilderij aankopen dankzij de financiële steun van de Stichting Woudsend anno 1816. Het schilderij krijgt een vaste plaats in de Havenzaal van mfc De Driuwpôle.

200 jaar bevrijding van de Fransen

Vorig jaar werd herdacht dat Nederland 200 jaar gelden werd bevrijd van de Fransen, op 15 november 1813 om precies te zijn. Op vele plaatsen vonden toen opstootjes plaats tegen Fransgezinden. Ook in Woudsend kwam het tot ongeregelheden, nadat enige kinderen op die maandagavond "Oranje boven" begonnen te roepen. De veldwachter verbood dit en toen sloeg de vlam in de pan. Inwoners keerden zich tegen de maire (burgemeester) van Woudsend, Sybe Sybes.

Gemeente-secretaris J. A. Ruël Engelman stelde indertijd een journaal op van de ongeregelheden te Woudsend, waarin hij nauwkeurig verslag doet van de gebeurtenissen. Op donderdag 2 september 1937 werd naar aanleiding hiervan in Woudsend het historisch feit "Het herstel van Oranje in 1813" opgevoerd. In ons archief hebben we een aantal foto's van dit bijzondere gebeuren (zie www.historiewoudsend.nl/archief/). Hier een van die foto's, waarop o.a. Jille Westerhof duidelijk herkenbaar is.

In het oktobernummer van "11 en 30", het mededelingenblad van de Nederlandse Genealogische Vereniging afdeling Friesland, gaf Anton G. Musquetier uit Sneek het verslag van de gebeurtenissen in Woudsend op 15 november en volgende dagen weer. Bij het artikel was (met onze toestemming) een foto uit ons archief geplaatst van de opvoering van dit schouwspel in 1937.

Cultuur daar geef je om

Wellicht hebt u het STER-spotje langs zien komen op televisie over de campagne 'Cultuur, Daar Geef Je Om'. Deze campagne brengt het geven aan cultuur onder de aandacht. Via de Geefwet is dat fiscaal aantrekkelijk gemaakt. Tot en met 2017 mogen particulieren

de belastingaftrek van hun giften aan instellingen met een culturele ANBI-status verhogen met 25%. Dat mag over een bedrag van maximaal € 5.000,-. Bedrijven mogen in de vennootschapsbelasting de aftrek van hun gift met 50% verhogen.

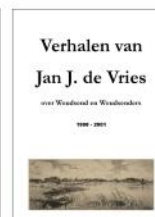
De Historische Kring Woudsend is een culturele ANBI-instelling (ANBI = Algemeen Nut Beogende Instelling). Een gift aan de Historische Kring Woudsend kan voor u dus een belastingvoordeel opleveren. Het is maar dat u het weet. En wij zijn blij met elke gift.

Meer informatie is te vinden op www.daargeefjeom.nl. Of haal op maandagmiddag bij ons in de havenzaal van het mfc de folder op en ontvang een gratis katoenen draagtas.

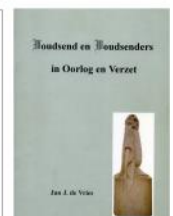
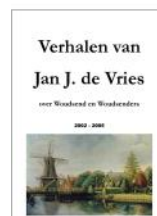
Jan J. de Vries (1938 - 2013)

128 verhalen in 148 afleveringen in dorpsblad 'De Driuwpôle', van 1994 tot en met 2009, gebundeld in 4 boeken. En een boek over Woudsend en de Woudsenders in de Tweede Wereldoorlog.

Hebt u de serie wel compleet?

Verhaal Ypecolsgakamer te boek

Vorig jaar hield Sietse ten Hoeve, oud-directeur van het Fries Scheepvaart Museum in Sneek, in datzelfde museum een boeiende lezing over de beschilderde behangsels uit de boerderij 'Arbeid en Moeite' in Ypecolsga. De behangsels zijn te bewonderen in de Ypecolsgakamer van het Fries Scheepvaart Museum. Het voorname van de Historische Kring Woudsend om de heer Ten Hoeve met deze lezing naar Woudsend te halen, kon in verband met zijn gezondheid nog niet uitgevoerd worden, tot grote spijt van ons en van de heer Ten Hoeve zelf. Maar wie weet, misschien lukt het later nog eens.

Inmiddels is het uitgebreide verhaal van Sietse ten Hoeve over de Ypecolsgakamer gepubliceerd in het jaarboek 2012 van het Fries Scheepvaart Museum. In dit 38 pagina's tellende verhaal schenkt Sietse ten Hoeve niet alleen gedetailleerde aandacht aan de beschilderde behangsels maar ook aan de geschiedenis van de boerderij waarin de behangsels aangebracht waren. Ook komen we alles te weten over de herenkamers zoals die in of bij sommige boerderijen voorkomen en welke functie die kamers vroeger hadden. Verder laat de schrijver ons kennismaken met andere beschilderde kamers die in de Friese Zuidwesthoek voorkomen.

Het jaarboek 2012 is in verband met het 75-jarig bestaan van het Fries Scheepvaart Museum extra dik en geheel in kleur uitgevoerd. De uitgave in kleur is mogelijk gemaakt door een donatie van de Stichting Woudsend Anno 1816. Het jaarboek is voor € 17,50 te koop bij het museum.

Eigen website: www.historiewoudsend.nl

Zoals u bekend zal zijn is er al een groot deel van onze fotocollectie te vinden op www.dorpsarchieven.nl. Maar we zijn nu ook druk bezig met een eigen website. Als ANBI-instelling moeten wij voldoen aan de nieuwe wettelijke voorwaarden die vanaf 1 januari 2014 gelden voor ANBI-instellingen. Dat houdt in dat een aantal gegevens openbaar gemaakt moeten worden via een website. Daarmee wil men bereiken dat ANBI-instellingen, die als goede doelenorganisaties bepaalde belastingvoordelen genieten, transparanter zijn.

Inmiddels staan de vereiste gegevens op onze eigen website www.historiewoudsend.nl. Maar ook de verkorte geschiedenis van ons dorp en de buitengebieden staat al op de site, evenals een koppeling met [dorpsarchieven.nl](http://www.dorpsarchieven.nl). Met de verdere ontwikkeling van de website zijn we nog druk bezig. Zo willen we o.a. onze verhalen uit de dorpskrant als pdf opnemen en in de toekomst ook publicaties te koop aanbieden. Met andere woorden, het belooft een mooie en informatieve website te worden.

Donateurs

Het aantal donateurs groeit nog steeds gestaag. Op 1.1.2014 waren het er 192. Met uw steun kunnen we veel van de vaste kosten opvangen. Hartelijk dank voor uw steun!

Voor de bijdrage 2014 ontvangen de donateurs met een aparte brief een verzoek tot betaling van de bijdrage (voor zover niet al betaald).

De Ypecolsgakamer in het Fries Scheepvaart Museum en andere beschilderde kamers in de Friese Zuidwesthoek

SIEtSE TEN HOEVE

STIJLKAMERS

Een stijkkamer is een museumvertrek, waarin een veronderstelde of gededuceerde oorspronkelijke woonstijl is nageboot. De bezoeker zou zich er in zo'n kamer met behulp van betimmeringen, wandbekleding, meubels en erters een beeld van kunnen vormen, hoe mensen in een bepaalde tijd woonden. Stijkkamers waren langdurig en een nauwkeurig en opvallende onderdeel van de Nederlandse musea. In de tweede helft van de negentiende eeuw, toen de belangstelling voor de 'volkskultuur' opbloeiende, richtten de musea gedetailleerde stijkkamers in als voorbeelden van ambachtskunst, die meestal nog benoemd werd als volkscultuur. De Handlooper kamer, die in 1871 in Leeuwarden op de grote Historische Tentoonstelling van het Friesch Genootschap diepe indruk maakte op het talrijke publiek, werd in geheel West-Europa het voorbeeld voor

museale stijkkamers, waarin de wooncultuur van de platte landbevolking (boeren, schippers, vissers en kleine kooplied) werd getoond. De aardenbakkerijontwikkeling ontstreefde 1900 bracht veel bouwovertuigen met zich mee en ook sloeg van monumentale gebouwen en van hun interieurs. Musea begonnen toen ook complete vertrekken van groot kunsthistorisch belang in hun opstellingen op te nemen, vooral om ze te redden. Dat gebeurde bijvoorbeeld in het Stedelijk Museum en het Rijksmuseum te Amsterdam, in het Haags Gemeentemuseum en in het Centraal Museum in Utrecht, zoals ook in het Fries Museum. Later ook bijvoorbeeld in de Zaanse Schans. Het evocatieve belang van beide groepen stijkkamers, waarin museumbezoekers zich in voorbije tijden konden waaien, werd hoog geschat. Musea als het Nederlands Openlucht Museum in Arnhem en het Zuiderzeemuseum

DE YPECOLSGAKAMER IN HET FRIES SCHEEPVAART MUSEUM

De Ypecolsgakamer in het Fries Scheepvaart Museum - 2012

Nieuw bankrekeningnummer

In verband met de overgang van onze bankrekeningen bij de Friesland Bank naar de Rabobank hebben wij nieuwe bankrekeningnummers gekregen. Het IBAN-nummer van onze betaalrekening bij de Rabobank is nu:

NL50 RABO 0132 0365 25 t.n.v.

Stichting Historische Kring Woudsend.